

**EUROOPAN UNIONIN
NEUVOSTO**

**Bryssel, 14. tammikuuta 2013 (14.01)
(OR. en)**

5291/13

FIN 20

SAATE

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteerin puolesta Jordi AYET PUIGARNAU, johtaja
Saapunut:	9. tammikuuta 2013
Vastaanottaja:	Uwe CORSEPIUS, Euroopan unionin neuvoston pääsihteerin
Kom:n asiak. nro:	COM(2012) 797 final
Asia:	Komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle: Eurooppa- koulujärjestelmä vuonna 2011

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena komission asiakirja – COM(2012) 797 final.

Liite: COM(2012) 797 final

Bryssel 9.1.2013
COM(2012) 797 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Eurooppa-koulujärjestelmä vuonna 2011

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Johdanto	3
2.	Koulujen tilanne	4
2.1.	Alicante	4
2.2.	Bergen	4
2.3.	Bryssel.....	4
2.4.	Culham	5
2.5.	Frankfurt.....	5
2.6.	Karlsruhe	5
2.7.	Luxemburg	5
2.8.	Mol	6
2.9.	München.....	6
2.10.	Varese.....	6
3.	Rahoitustilanne ja siihen liittyvät haasteet	7
4.	Poliittinen tilanne ja siihen liittyvät haasteet	9
4.1.	Järjestelmän avaaminen – akkreditoidut koulut	9
4.2.	Lähetettyjen ja paikalta palkattujen opettajien palkkojen tarkistaminen	9
4.3.	Ylikansoitus ja infrastruktuuri.....	10
4.4.	Kulujen jakaminen jäsenvaltioiden kesken.....	10
4.5.	Oikeustapaukset	11
5.	Pedagoginen ja organisatorinen tilanne	12
5.1.	Eurooppalaisen ylioppilastutkinnon uudistus	12
5.2.	Erityisopetusta tukevat toimet.....	12
5.3.	Opetuksen ja opintojen organisointi.....	12
6.	Tulevat haasteet.....	12

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Eurooppa-koulujärjestelmä vuonna 2011

1. JOHDANTO

Eurooppa-koulujärjestelmän toimintaa on leimannut Euroopan vaikea talous- ja budjettitilanne, jonka johdosta koulujen menoja on jouduttu hillitsemään opetuksen laatua kuitenkaan heikentämättä.

Eurooppa-koulujen johtokunta hyväksyi huhtikuussa 2010 koulujen talousarvion vuodelle 2011. EU:n rahoitusosuus nousi edellisvuoteen verrattuna 11 prosenttia, mikä johtuu oppilasmäärän kasvusta (+2,6 %). Johtokunta hyväksyi talousarvion sillä ehdolla, että koulut ryhtyvät toimiin hillitäkseen talousarvion kasvua paremmin jatkossa.

Neuvoston ja Euroopan parlamentin käymien keskustelujen johdosta EU:n vuoden 2011 kokonaisbudjetissa Eurooppa-kouluille varattiin 164 miljoonaa euroa. Määrä oli pienempi kuin johtokunnan hyväksymään Eurooppa-koulujen talousarvioon sisältynyt summa, mutta suurempi kuin vuoden 2010 määräraha, joka oli 154 miljoonaa euroa.

Parlamentin ja neuvoston päätös muuttaa komission Eurooppa-kouluille esittämää talousarviota¹ on pakottanut koulut toteuttamaan kiireellisiä säästötoimia, joita koulujen vanhempainyhdistykset ja henkilöstökomitea ovat kritisoineet moneen otteeseen. Komissio on ilmaissut kannattavansa näitä toimia, kunhan niillä ei kyseenalaisteta Eurooppa-koulujärjestelmän perusperiaatteita.

Johtokunta hyväksyi huhtikuussa 2011 tärkeitä järjestelmän rationalisointiin tähtäviä päätöksiä.

Oppilasmäärän jatkuva kasvu yhdistettynä vaikeuksiin, joita osalla jäsenvaltioista on koulujen infrastruktuuria ja opettajien lähettämistä koskevien velvollisuuksiensa hoitamisessa, on pannut Eurooppa-koulujärjestelmän kovalle koetukselle.

¹ Ks. Eurooppa-koulujen varainhoitoasetus (asiakirja 2011-07-D-17-en-3, julkaistu Eurooppa-koulujen verkkosivustolla osoitteessa http://www.eursc.eu/fichiers/contenu_fichiers1/579/2011-07-D-17-en-3.pdf).

2. KOULUJEN TILANNE

Eurooppa-kouluja on kaikkiaan 14, ja niiden oppilasmäärä kasvaa koko ajan: vuonna 2010 oppilaita oli 22 778 ja vuonna 2011 luku oli 23 367. Oppilaiden enemmistö (63 %) käy koulua joko Brysselissä (44 %) tai Luxemburgissa (19 %). Ykköskategorian² oppilaat ovat pääasiassa EU:n toimielinten, Eurooppa-koulujen ja Münchenin Eurooppa-koulun tapauksessa Euroopan patenttiviraston henkilökunnan lapsia. Heidän osuutensa Eurooppa-koulujen oppilasmäärästä on 74 prosenttia (17 396), mutta eräissä pienissä Eurooppa-kouluissa ykköskategorian oppilaita on hyvin vähän. Kakkoskategoriaan³ kuuluvien oppilaiden osuus koko oppilasmäärästä on 5,12 prosenttia. Talouskriisi on verottanut heidän määräänsä, koska heitä koskevia sopimuksia on tehty Eurooppa-koulujen kanssa aiempaa vähemmän. Kolmoskategoria⁴ muodostuu oppilaista, joiden vanhemmilta peritään koulumaksu. Heitä on 4 774 (20 %).

2.1. Alicante

Alicanten koulun oppilasmäärä on pysynyt vakaana. Kouluvuoden 2011–2012 alussa oppilaita oli 1 034, joista 48 prosenttia ykköskategoriaan kuuluvia, pääasiassa sisämarkkinoiden harmonisointiviraston (OHIM) henkilökunnan lapsia. Kuten Eurooppa-kouluissa yleensäkin, suurin kieliosasto on se, jossa opetus tapahtuu isäntämaan kielellä; Alicante koulussa espanjan osaston osuus koko koulun oppilasmäärästä on 37 prosenttia.

2.2. Bergen

Bergenin koulun oppilasmäärä on laskenut hieman: lukuvuonna 2010–2011 oppilaita oli 608 ja lukuvuonna 2011–2012 heitä oli 581, joista 109 (18 %) ykköskategorian ja 472 (81 %) kolmoskategorian oppilaita.

Koulun infrastruktuuria (liikuntasali ja ilmastointi) uudistettiin vuonna 2011.

2.3. Bryssel

Brysselin Eurooppa-koulujen ylikuormitus on pahentunut entisestään. Brysselin neljän Eurooppa-koulun oppilasmäärä kasvoi 9 847 oppilaasta (2010–2011) 10 285 oppilaaseen (2011–2012).

Eurooppa-koulu I:n oppilasmäärä kasvoi noin 60 oppilaalla lukuvuodesta 2010–2011 (3 074) lukuvuoteen 2011–2012 (3 131). Turvallisuuden parantaminen (korttitunnistus, videovalvonta) on edelleen yksi tämän koulun tärkeimmistä tavoitteista, koska koulu muodostuu 14:stä laajalla alueella sijaitsevasta rakennuksesta.

Brysselin neljästä Eurooppa-koulusta II-koulu on oppilasmäärältään suurin: lukuvuonna 2011–2012 oppilaita oli 3 176. Valtava oppilasmäärä vaikeuttaa koulunkäyntiä päivittäin. Koulubusseille tarkoitetun uuden pysäköintialueen rakennustyöt ovat käynnissä, ja alue avataan virallisesti vuonna 2012. Sen ansiosta koulupihan turvallisuus paranee, koska tähän asti pihalla on pysäköinyt noin 50 bussia kahdesti päivässä.

² Eurooppa-koulujen oppilaaksi ottamista koskevat säännöt sisältyvät johtokunnan päätöskokoelman (julkaistu Eurooppa-koulujen verkkosivustolla osoitteessa http://www.eursc.eu/fichiers/contenu_fichiers2/1794/2011-04-D-4-en-1.pdf) XII lukuun.

³ Ks. alaviite 2.

⁴ Ks. alaviite 2.

Myös Eurooppa-koulu III:n oppilasmäärä on kasvanut: syyskuussa 2011 oppilaita oli 2 919. Tilanne on sama kuin Brysselin I- ja II-koulussa: liikakansoituksesta seuraa käytännön ongelmia yhteisten tilojen käytössä.

Eurooppa-koulu IV:n oppilasmäärä kasvoi edelleen voimakkaasti 809:stä 1 059:ään (31%). Koska Berkendaelin tilapäiskohteessa ei ole riittävästi tiloja, sinne on pystytetty parakkeja seitsemää lisäluokkaa varten.

2.4. Culham

Johtokunnan huhtikuussa 2007 tekemän päätöksen mukaisesti Culhamin Eurooppa-koulu suljetaan asteittain vuoteen 2017 mennessä. Syynä on yhteiseurooppalaisen toruksen (JET) siirtäminen Ranskan Cadaracheen. Päätöksen johdosta lukuvuotta 2011-2012 varten ei muodostettu yhtään uutta esikoululuokkaa.

Brittiviranomaiset on esitelleet uuden hankkeen kansallisen koulun ("free school") avaamiseksi Eurooppa-koulun tilalle. Se korvaisi aiemmin esitellyn "Academy"-hankkeen. Kansallisen koulun on tarkoitus aloittaa toimintansa syyskuussa 2012 niin, että luokkia muodostetaan sitä mukaa kuin niitä lakkautetaan Eurooppa-koulusta.

Eurooppa-koulu ja uusi kansallinen koulu toimivat kohteessa rinnakkain kesäkuuhun 2017. Koulujen opetus, hallinto ja talous pidetään erillään, mutta niiden on jaettava infrastruktuuri ja tiloihin liittyvät toimintakulut. Komissio tukee hanketta, jonka ansiosta Culhamissa on tarjolla koulutusta vielä vuoden 2017 jälkeenkin.

2.5. Frankfurt

Frankfurtin Eurooppa-koulun oppilasmäärä on kasvanut lähes 5 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Kasvuprosentti on yksi Eurooppa-koulujen korkeimpia ja selittyy Euroopan keskuspankin henkilöstön lisäyksellä. Syyskuussa 2011 koulun oppilasmäärä oli 1 136, joista ykköskategorian oppilaita oli 780. Koulu on ylikansoitettu, ja Saksan viranomaisia onkin pyydetty osoittamaan sille uusia tiloja. Vielä ei ole kuitenkaan selvää, vastaako kustannuksista Hessenin osavaltio vai ulkoministeriö. Koulussa valmistaudutaan sen 10-vuotisen olemassaolon juhlistamiseen vuonna 2012.

2.6. Karlsruhe

Karlsruhen Eurooppa-koulun oppilasmäärä on laskenut jo muutaman vuoden ajan. Vuonna 2008 oppilaita oli 979 ja syyskuussa 2011 heitä oli 933, joista 173 (18,5 %) ykköskategorian, 1 267 kakkoskategorian ja yli puolet (493) kolmoskategorian oppilaita.

Koulu on esimerkki paikallisesta yhteisrahoituksesta; se saa Karlsruhen kaupungilta avustusta (165 000 euroa vuonna 2011), jonka se on käyttänyt kahden kunnan työntekijän, ekonomistin ja assistentin, palkkaamiseen koululle. Baden-Württembergin osavaltio tukee sekin koulua rahallisesti (732 200 euroa vuonna 2011).

2.7. Luxemburg

Luxemburgin Eurooppa-koulu I sijaitsee Kirchbergissä. Tällä hetkellä siellä toimii myös II-koulu, joka muuttaa pysyvästi Bertrangeen/Mameriin lukuvuoden 2012–2013 alussa.

Luxemburgin Eurooppa-kouluissa oli vuonna 2011 noin 4 500 oppilasta (3 579 I-koulussa ja 957 II-koulussa). Ylikansoituksen takia muiden kuin EU:n toimielinten henkilökunnan lasten oppilaaksi ottamista on jouduttu rajoittamaan.

Luxemburgin viranomaiset ovat tehneet paljon koulukuljetusten helpottamiseksi. Kuljetusjärjestelyistä vastaavat viranomaiset, koulu ja I-koulun koulukuljetusyhdistys (ATSEE) yhdessä. Lisäksi Bertrangen/Mamerin koulua varten on laadittu liikkuvuussuunnitelma yhteistyössä maan viranomaisten kanssa. Valmistelut II-koulun avaamiseksi Mamerin kohteessa vuonna 2012 ovat käynnissä.

2.8. Mol

Molin Eurooppa-koulun oppilasmäärä on pysynyt jokseenkin vakaana: lukuvuoden 2011–2012 alussa oppilaita oli 767, joista 614 (80 %) kolmoskategorian ja 138 (18 %) ykköskategorian oppilaita. Eniten oppilaita on hollannin ja englannin osastoissa. Sen sijaan saksan osastossa on vain 72 oppilasta kaikki luokka-asteet yhteenlaskettuna.

2.9. München

Münchenin Eurooppa-koulun oppilasmäärä on kasvanut huomattavasti usean vuoden ajan. Oppilaiden enemmistö on Euroopan patenttiviraston (EPO) henkilökunnan lapsia, ja oppilasmäärän kasvu selittyy EPO:n henkilöstömäärän kasvulla. Uusien oppilaiden ottamista rajoitetaan siihen asti, kunnes koulua on laajennettu. Töiden on määrä valmistua vuonna 2016.

2.10. Varese

Varesen Eurooppa-koulun oppilasmäärä on pysynyt vakaana: lukuvuoden 2011–2012 alussa oppilaita oli 1 366, joista hieman yli puolet ykköskategorian oppilaita. Kakkoskategorian oppilasmäärä on laskenut vuosien 2008 (235) ja 2011 (177) välillä taloudellisen tilanteen johdosta.

Italian viranomaiset eivät ole edelleenkään maksaneet uuden infrastruktuurin rahoittamiseen lupaamaansa 400 000 euron määrärahaa, vaikka Italian pysyvä edustaja EU:ssa on antanut siitä vahvistuksen varapuheenjohtaja Šefčovičille.

Varesen koulu täytti 50 vuotta vuonna 2011.

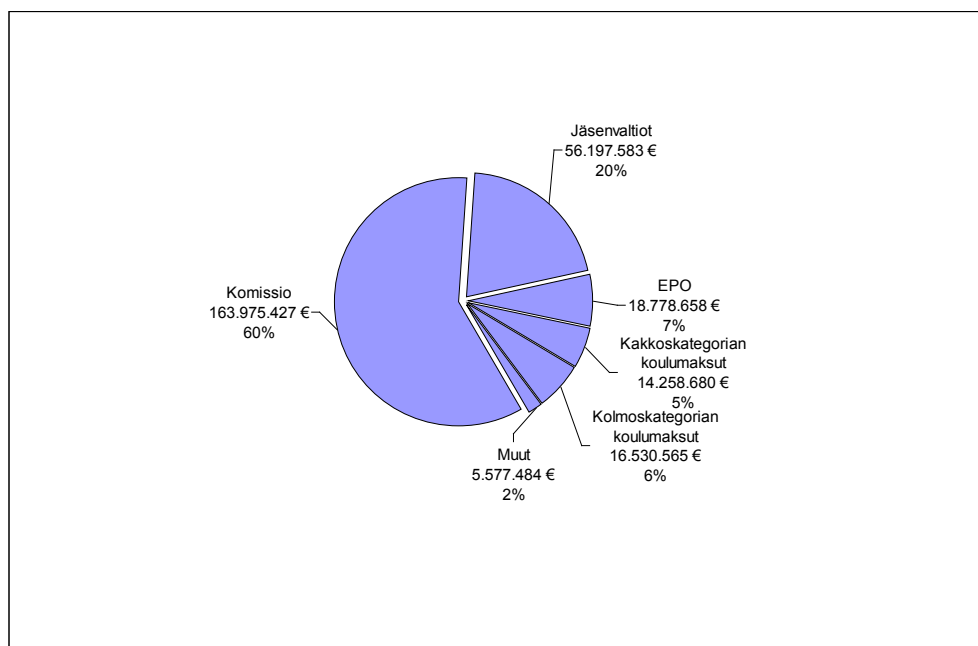
3. RAHOITUSTILANNE JA SIIHEN LIITTYVÄT HAASTEET

Eurooppa-koulujen oppilasmäärä kasvoi 2,6 prosenttia vuodesta 2010 (22 778) vuoteen 2011 (23 367). Ykköskategorian oppilaiden osuus on lähes 75 prosenttia (17 396) koko oppilasmäärästä. Talouskriisi on verottanut kakkoskategorian oppilasmäärää (Eurooppa-koulut ovat tehneet heitä koskevia sopimuksia vähemmän); heidän osuutensa koko oppilasmäärästä on 5 prosenttia. Kolmoskategorian oppilaita on 4 774 eli vähän yli 20 prosenttia.

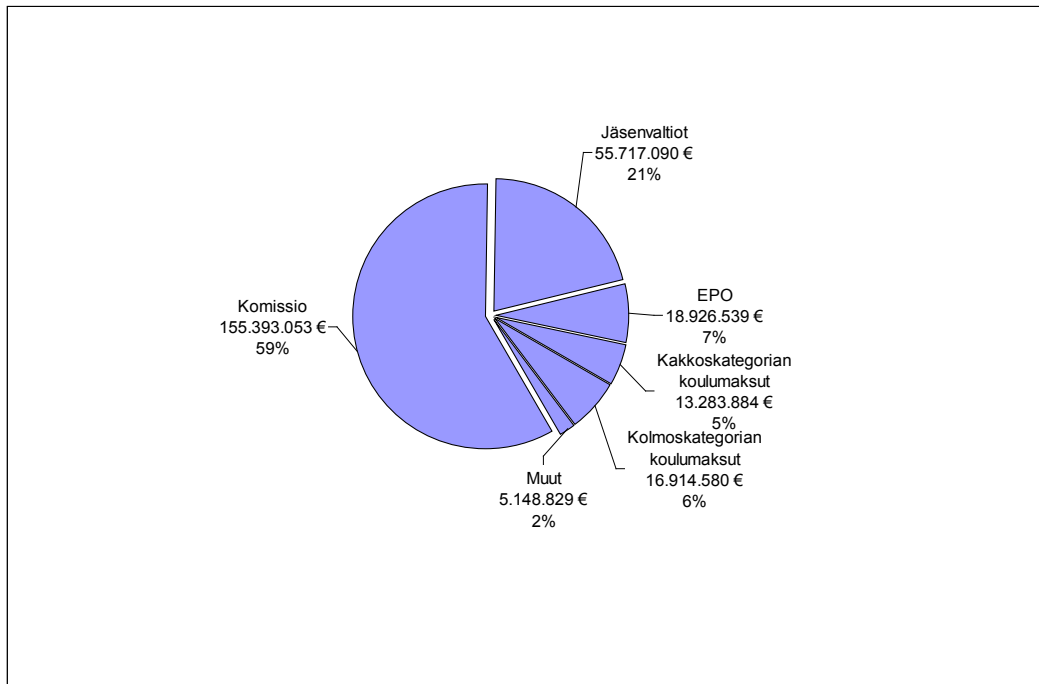
Kaikkien Eurooppa-koulujen keskimääräiset vuosikustannukset oppilasta kohden olivat 11 918 euroa vuonna 2011. Yleinen taloustilanne on johtanut siihen, että jäsenvaltioiden rahoitusosuudet ovat pienentyneet ja osa niistä lähettää kouluihin vähemmän opettajia. Esimerkiksi lukuvuoden 2011–2012 alussa jäsenvaltiot jättivät lähettämättä 88 opettajaa, mikä on 24 enemmän kuin edellisvuonna. Tämän seurauksena Eurooppa-kouluille EU:n talousarviosta maksettavan tuen määrä on kasvanut.

Rahoitusosuudet (joihin ei sisälly siirrettyjä ylijäämiä eikä vararahaston varoja):

2011 (yht. 275 318 397 euroa):

2010 (yht. 265 383 975 euroa):

Johtokunta hyväksyi huhtikuussa 2010 komission tukemana vuoden 2011 talousarvioesityksen, jonka summa oli 171 miljoonaa euroa. Hyväksymisen ehtona oli kuitenkin säästötoimenpiteiden toteuttaminen, esimerkiksi kouluihin lähetetyn henkilöstön palkkojen tarkistaminen, tuntien ja valinnaisaineiden uudelleen organisoiminen ja erityisopetukseen (SEN) tarkoitettujen varojen käytön selkeyttäminen. Komissio sisällytti tämän 171 miljoonan euron määrärahan budjettivallan käyttäjälle (neuvosto ja Euroopan parlamentti) luovuttamaansa talousarvioesitykseen.

Joulukuussa 2010 budjettivallan käyttäjä vahvisti kouluille EU:n talousarviosta vuonna 2011 maksettavan rahoituksen määräksi 164 miljoonaa euroa. Komissio ilmoitti asiasta Eurooppa-koulujen pääsihteeristölle ja pyysi kouluja ryhtymään kiireesti säästötoimiin budjettikehyksessä pysymiseksi. Vuoden 2011 alussa järjestetyissä hallintoneuvoston kokouksissa komissio myös pyysi Eurooppa-kouluja ilmoittamaan, mitä säästöjä ne voivat käytännössä toteuttaa. Huhtikuussa 2011 johtokunta teki merkittäviä rationalisointipäätöksiä, jotka koskivat oppiaineita sekä sisäistä organisaatiota, esimerkiksi ammatinvalinnanohjaukseen varatun opettajien työajan lyhentämistä sekä tukiopetukseen, SEN-oppilaisiin ja SWAL-oppilaisiin⁵ käytetyn koordinaation laskentamenetelmän tarkistamista. Lisäksi (jäsenvaltioiden lähettämien ja paikalta palkattujen) Eurooppa-koulun opettajien palkkoja on tarkistettu, jotta ne olisivat linjassa EU-virkamiehiin vuoden 2004 henkilöstöuudistuksen jälkeen sovellettujen henkilöstösääntöjen kanssa.

⁵ Sanoista *Students Without A Language Section* eli oppilaat, joilla ei ole omaa kieliosastoa ja jotka yleensä seuraavat opetusta englannin, ranskan tai saksan kieliosastossa.

4. POLIITTINEN TILANNE JA SIIHEN LIITTYVÄT HAASTEET

4.1. Järjestelmän avaaminen – akkreditoitua koulut

Eurooppa-koulujärjestelmän avaaminen kansallisten järjestelmien suuntaan on yksi koulujen johtokunnan Tukholmassa huhtikuussa 2009 hyväksymän uudistuksen pääkohdista. Siinä on kyse kansallisten koulujen akkreditoimisesta niin, että ne voivat tarjota eurooppalaiseen ylioppilastutkintoon johtavaa eurooppalaista opetusta. Tällaisissa kakkostyyppin Eurooppa-kouluiksi kutsutuissa kouluissa tarjottaisiin opetusta sellaisissa kohteissa sijaitsevien EU:n toimielinten henkilöstön lapsille, joissa ei ole perinteistä Eurooppa-koulua. Akkreditoitua koulut rahoitetaan kansallisen koulujärjestelmän puitteissa, mutta niitä voidaan tukea EU:n talousarviosta suhteessa sitä käyvien unionin henkilöstön lasten määrään. Komissio antoi 8. joulukuuta 2010 päätöksen EU:n rahoituksen myöntämisestä tähän tarkoitukseen.

Akkreditointipyynnön esittää jäsenvaltio. Akkreditointimenettelyssä asianomaisen koulun laillinen edustaja ja Eurooppa-koulujen johtokuntaa edustava Eurooppa-koulujen pääsihteeri allekirjoittavat sopimuksen.

Johtokunnan hyväksymistä kuudesta kansallisesta koulusta viisi allekirjoitti vuonna 2011 rahoitussopimuksen, ja ne ovat saaneet ensimmäiset lukuvuotia 2009–2010, 2010–2011 ja 2011–2012 koskevat komission maksusuoritukset. EU:n rahoitus kyseisille kolmelle lukuvuodelle on 7 419 967 euroa.

Kuusi akkreditoitua koulua ovat Italian Parmassa lähellä Euroopan elintarvikevirastoa (EFSA) sijaitseva *Scuola per l'Europa*, Irlannin Dunshauglinissa lähellä komission elintarvike- ja eläinlääkintätoimistoa sijaitseva *Centre for European Schooling*, Kreikan Heraklionissa lähellä Euroopan verkko- ja tietoturvavirastoa (ENISA) sijaitseva *School of European Education*, Helsingissä lähellä Euroopan kemikaalivirastoa (ECHA) sijaitseva *European Schooling*, Ranskan Strasbourgissa lähellä Euroopan parlamenttia ja Euroopan oikeusasiamiehen toimistoa sijaitseva *Ecole Européenne de Strasbourg* ja Ranskan Manosquessa lähellä Cadarachen ITER-tutkimuskeskusta sijaitseva *Ecole Internationale Provence-Alpes-Côte d'Azur*.

Näiden lisäksi akkreditointimenettelyssä on kolme koulua: Haagissa (Alankomaat) elokuussa 2012 toimintansa aloittava *Ecole d'enseignement européen*, Tallinn *European Schooling* (Viro) ja *European School of Copenhagen* (Tanska).

Järjestelmän avaaminen mahdollistaa myös sellaisten koulujen akkreditoinnin, joiden oppilaina ei ole EU:n palveluksessa olevien lapsia mutta jotka noudattavat eurooppalaista opetusohjelmaa. Tällaisia kouluja kutsutaan kolmostyyppin Eurooppa-kouluiksi. Kyseessä on kokeiluhanke, jonka puitteissa Saksa aikoo avata tällaisen Eurooppa-koulun Bad Vilbelissä syyskuussa 2012.

4.2. Lähetettyjen ja paikalta palkattujen opettajien palkkojen tarkistaminen

Eurooppa-kouluihin lähetetyn henkilöstön asemassa ja EU:n toimielinten henkilöstön asemassa on samankaltaisuuksia. Eurooppa-kouluihin lähetetyn henkilöstön asemaa ei kuitenkaan mukautettu EU:n henkilöstösääntöihin vuonna 2004 tehdyn uudistuksen ja peruspalkkojen tarkistuksen johdosta. Siksi Eurooppa-koulujen johtokunta hyväksyi joulukuussa 2010 palkkojen tarkistuksen, jotta palkat olisivat linjassa EU:n henkilöstön palkkojen kanssa.

Uusia sääntöjä sovelletaan henkilöihin, jotka on palkattu 1. syyskuuta 2011 tai sen jälkeen, ja Eurooppa-kouluihin lähetettyihin henkilöihin sovellettavia henkilöstösääntöjä on muutettu vastaavasti.

4.3. Ylikansoitus ja infrastruktuuri

Ykköskategorian oppilaiden kouluhakemusten määrä kasvaa jatkuvasti, joten tiloja tarvitaan lisää. Osassa Eurooppa-kouluja ylikansoitus on vakava ongelma, joka vaikeuttaa koulunkäyntiä päivittäin. Pahin tilanne on Brysselin, Luxemburgin, Frankfurtin ja Varesen kouluissa.

Ottaen huomioon EU:n henkilöstön lasten määrän kasvun ja oppilasmäärässä lähivuosina ennakoitavissa olevan lisäyksen Eurooppa-koulujen johtokunta päätti huhtikuussa 2010 pyytää Belgian viranomaisia tekemään ehdotuksen Brysselin viidennen Eurooppa-koulun sijoituspaikaksi. Ennusteiden mukaan syyskuussa 2012 avatusta Laekenin koulusta huolimatta Brysseliin tarvitaan viides Eurooppa-koulu jo vuonna 2015.

Eurooppa-koulujen pääsihteeri lähetti Belgian viranomaisille vuonna 2011 useita kirjeitä, joissa viranomaisia pyydettiin ehdottamaan mahdollisia kohteita Brysselin viidennen Eurooppa-koulun sijoituspaikaksi. Komissio on pitkin vuotta 2011 kiirehtinyt Belgian viranomaisia aloittamaan neuvottelut viidennen Eurooppa-koulun sijainnista. Koulun halutaan sijaitsevan lähellä EU:n toimielinten henkilöstön asuin- ja työpaikkoja. Elio Di Rupo tuli joulukuussa 2011 Belgian pääministeri. Komission varapuheenjohtaja Šefčovič osoitti hänelle tuolloin kirjeen, jossa pääministeriä pyydettiin aloittamaan neuvottelut viidennen Eurooppa-koulun sijoituspaikasta. Belgian viranomaisten kanssa on oltu kahdenvälisissä yhteyksissä ja varapuheenjohtaja on lähettänyt pääministerille jo toisen kirjeen aiheesta, mutta komissio ei ole toistaiseksi saanut ensimmäistäkään virallista ehdotusta.

Luxemburgin Eurooppa-koulu II aloittaa pysyvästi Bertrangen/Mamerin kohteessa lukuvuoden 2012–2013 alusta. Koulu pystyy vastaanottamaan 3 000 oppilasta. Näin ison ja varustelultaan modernin koulun avaaminen parantaa merkittävästi molempien koulujen arkea, kun niiden ei enää tarvitse jakaa tiloja.

Brysselin Eurooppa-koulu IV muuttaa sekin pysyvästi Laekeniin syyskuussa 2012. Enimmillään kouluun mahtuu 2 800 oppilasta. Kohteen arkkitehtonisesti vaativat kunnostus- ja rakennustyöt ovat edenneet aikataulun mukaisesti.

Brysselin Eurooppa-koulu IV on toiminut tilapäisesti Berkendaelissa, mutta sen oppilaat siirretään Laekeniin lukuvuoden 2012–2013 alkaessa. Koulu tekee kaikkensa sekä käytännön järjestelyjen että oppilaiden osallistamisen suhteen, jotta siirtyminen tapahtuisi optimaalisissa olosuhteissa.

4.4. Kulujen jakaminen jäsenvaltioiden kesken

Vuonna 2011 EU:n osuus Eurooppa-koulujärjestelmän kokonaisbudjetista oli lähes 60 prosenttia (164 miljoonaa euroa).

EU:n rahoitus on tasapainottava avustus, joka määräytyy jäsenvaltioiden rahoitusosuuksien perusteella. Jäsenvaltioiden maksuosuus on puolestaan kytköksissä niiden lähettämiin opettajiin, joille jäsenvaltiot jatkavat palkan maksamista. Niiden opettajien määrä, jotka jäsenvaltioiden pitäisi lähettää mutta joita ne eivät ole lähettäneet, on ollut kasvussa jo joidenkin vuosien ajan. Tämän seurauksena EU:n rahoitusosuus on kasvanut. Varapuheenjohtaja Šefčovič on esitelmöinyt asiasta opetusministerien neuvostossa. Syyskuussa 2011 hän lähetti jäsenvaltioille kirjeen, jossa näitä muistutettiin velvollisuudestaan lähettää kouluun opettajia.

Toimiessaan Eurooppa-koulujärjestelmän puheenjohtajana lukuvuonna 2011–2012 Yhdistynyt kuningaskunta päätti käynnistää uudelleen keskustelun tämän taakan jakamisesta jäsenvaltioiden kesken ja nosti kysymyksen puheenjohtajuusvuotensa asialistan kärkeen. Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti haluavat tarkistaa lähettämiensä opettajien määrää, jota ne pitävät erittäin korkeana, mikä selittyy englanninkielisen opetuksen suurella kysynnällä. Kaikilla jäsenvaltioilla on budjettivaikeuksia, mistä syystä niiden on entistä vaikeampaa lähettää opettajia Eurooppa-kouluihin. Tästä seuraa EU:lle aiheutuvan taloudellisen rasitteen lisääntyminen, koska EU joutuu rahoittamaan paikalta palkatuista opettajista aiheutuvat kustannukset.

Eurooppa-koulujen pääsihteeri on laatinut yhteenvedon, joka esiteltiin johtokunnalle joulukuussa 2011. Kysymyksen käsittelyyn perustetun työryhmän on määrä analysoida tilannetta ja tehdä ehdotuksia sen ratkaisemiseksi.

4.5. Oikeustapaukset

Unionin tuomioistuin on antanut kaksi tuomiota asiassa nostetuista kanteista.

Niistä ensimmäisessä komissio nosti kanteen Yhdistynyttä kuningaskuntaa vastaan (C-545-09). Komissio katsoi, että Yhdistynyt kuningaskunta laiminlöi perussäännöstä johtuvan velvollisuutensa ja rikkoi Eurooppa-koulujen perussäännön määrittelevää yleissopimusta sulkemalla Eurooppa-kouluihin lähettämänsä opettajat brittikouluissa työskenteleviin opettajiin sovellettavien palkanmukautusten (urakehitys ja ylennykset) ulkopuolelle lähetyksen keston ajaksi. Kyseessä oli ensimmäinen Eurooppa-koulujen perussäännön määrittelevän yleissopimuksen 26 artiklan nojalla nostettu kanne. Helmikuussa 2012 tuomioistuin päätyi kannattamaan julkisasiamiehensä ratkaisuehdotusta ja ratkaisi asian komission hyväksi.

Toisessa kanteessa oli kyse Eurooppa-koulujen valituslautakunnan ennakkoratkaisupyynnöstä, joka koski brittiopettajien palkkojen mukauttamista valuuttakurssivaihtelujen johdosta (C-196/09). Tuomioistuin katsoi, ettei se ollut toimivaltainen asiassa, koska valituslautakunta ei ole kansallinen elin vaan kansainvälisen organisaation osa.

Kolmas asia, jossa tuomioistuimen tuomiota odotettiin jo vuonna 2011, on edelleen ratkaisematta. Siinä on kyse paikalta palkatusta opettajasta, joka nosti belgialaisessa tuomioistuimessa kanteen, jossa vaaditaan lomarahaa maksamista ajalta ennen vuotta 2004. Itse maksuvaatimusta pidetään oikeutettuna, mutta päätöstä odotetaan taannehtivuuskysymyksestä. Tuomiosta voi aiheutua merkittäviä menoja Eurooppa-koulujen talousarvioon.

5. PEDAGOGINEN JA ORGANISATORINEN TILANNE

5.1. Eurooppalaisen ylioppilastutkinnon uudistus

Eurooppa-koulujen johtokunta on vuonna 2009 toteutetun uudistuksen ja Eurooppa-koulujärjestelmän avaamisen johdosta halunnut yksinkertaistaa eurooppalaista ylioppilastutkintoa ja vähentää sen kustannuksia tutkinnon korkeasta laadusta kuitenkin tinkimättä. Johtokunta teki huhtikuussa 2011 päätöksiä, joilla tutkinnon järjestämistä yksinkertaistetaan, sen kustannuksia vähennetään ja sisältöä tarkistetaan. Lisäksi johtokunta tarkisti joulukuussa 2011 eurooppalaisen ylioppilastutkinnon kirjallisten kokeiden korjaamista koskevia sääntöjä (anonymiteetti) sekä kirjallisten ja suullisten kokeiden luonnetta, määrää ja painotusta.

Nämä tarkistukset on vietävä osaksi eurooppalaista ylioppilastutkintoa koskevia määräyksiä ja niiden soveltamissääntöjä ennen vuoden 2014 ylioppilaskirjoituksia.

5.2. Erityisopetusta tukevat toimet

Eurooppa-koulujärjestelmässä tarjottiin lukuvuonna 2010–2011 erityisopetusta (SEN) 619 oppilaalle, mikä on enemmän kuin aikaisempina vuosina (lukuvuonna 2008–2009 SEN-oppilaita oli 477 ja lukuvuonna 2009–2010 heidän määränsä oli 574). Johtokunnan huhtikuussa 2011 tekemät päätökset luoda uusi henkilöstöryhmä (”SEN-avustajat”) ja sijoittaa samantyyppisistä vaikeuksista kärsivät oppilaat omiin opetusryhmiin ovat mahdollistaneet SEN-varojen käytön järjeistämisen ja niiden rajaamisen 4 526 927 euroon vuonna 2011, mikä on 180 988 euroa vähemmän kuin edellisvuonna.

5.3. Opetuksen ja opintojen organisointi

Johtokunta hyväksyi vuoden 2011 talousarvion sillä ehdolla, että kustannusten hillitsemiseksi toteutetaan toimenpiteitä. Niinpä johtokunta hyväksyi huhtikuussa 2011 pitämässään kokouksessa uusia toimenpiteitä, joilla selvennetään ja tarkennetaan tuntien ja valinnaisaineiden järjestämistä⁶ (käytännössä kielten, myös muiden kansalliskielten⁷, ryhmäkokoja ja SWALS-ryhmien kokoa) koskevia sääntöjä.

Näiden päätösten johdosta on voitu tehostaa opetuksen organisointia ja toteuttaa vallitsevan budjettilanteen edellyttämiä säästöjä.

6. TULEVAT HAASTEET

Opetuksen laadun turvaava budjettikuri ja Eurooppa-koulujen kustannusten jakaminen oikeudenmukaisesti jäsenvaltioiden kesken ovat lähivuosien tärkeimpiä haasteita Eurooppa-koulujärjestelmän säilymisen kannalta.

⁶ Asiakirja 2011-04-D-7-en-3 (Decisions taken at the meeting of the Board of Governors of 12-14 April 2011, IX luvun B.4 kohta), joka on julkaistu Eurooppa-koulujen verkkosivustolla osoitteessa http://www.eurc.eu/fichiers/contenu_fichiers2/1664/2011-04-D-7-en-3.pdf.

⁷ Muita kansalliskieliä ovat iiri, malta, suomi ja ruotsi.

Eurooppa-koulujen on jatkettava menojensa hillitsemistä ja säästöjen toteuttamista opetuksen laadusta tinkimättä. Komissio on kaikkien Eurooppa-koulujärjestelmän toimijoiden kanssa samaa mieltä siitä, että opetuksen olennainen sisältö on säilytettävä ja sen taso pidettävä sellaisena, että oppilailla on pääsy ylioppilastutkinnon jälkeiseen korkeakoulutukseen valitsemallaan alalla.

Jäsenvaltioiden on pystyttävä sopimaan kustannusten jakamisesta tavalla, joka tasapainottaa niille aiheutuvaa raskautta. Komissio jatkaa ponnistelujaan kestävä ratkaisun löytymiseksi.

Komissio jatkaa myös Belgian viranomaisten painostamista, jotta nämä osoittaisivat vuoteen 2015 mennessä tilat Brysselin viidennelle Eurooppa-koululle. Tämä on välttämätöntä oppilasmäärän kehitys ja kouluhakemusten jatkuvasti kasvava määrä huomioon ottaen. Laekenin Eurooppa-koulun avaamista koskevat keskustelut ovat osoittaneet, mikä merkitys koulun sijainnilla on EU:n henkilöstölle työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisen kannalta varsinkin, kun lasten sijoittaminen paikallisiin kouluihin ei ole monillekaan todellinen vaihtoehto. Viidennen Eurooppa-koulun pitäisi siis sijaita lähellä EU:n toimielinten henkilöstön yleisimpiä asuin- ja työpaikkoja.

Eurooppa-koulujärjestelmän avaamisen myötä kansalliset koulut voivat noudattaa eurooppalaiseen ylioppilastutkintoon johtavaa Eurooppa-koulujen opetussuunnitelmaa. EU:n rahoituksen, jolla se tukee EU:n henkilöstön lasten koulunkäyntiä, luulisi rohkaisevan jäsenvaltioita hakemaan kansallisille kouluille akkreditointia, minkä ansiosta monet oppilaat voisivat suorittaa Eurooppa-koulun opetusohjelman ja kaikissa jäsenvaltioissa tunnustetun eurooppalaisen ylioppilastutkinnon.